

Udkast til

Bekendtgørelse om nødområder og planer herfor¹

I medfør af § 37, stk. 1-3, og § 48, stk. 1, i lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 47 af 7. januar 2008, som senest ændret ved § 1 i lov nr. xxx af xxx, fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde og definitioner mv.

§ 1. Denne bekendtgørelse udpeger nødområder i danske farvande. Formålet er, at skibe med behov for assistance kan søge hertil for at begrænse eller eliminere risikoen for forurening af havmiljøet samt af hensyn til sejladsikkerheden.

Stk. 2. Bekendtgørelsen fastsætter desuden regler om udformningen af planer for nødområderne. Planerne skal gøre det muligt for Søværnets Operative Kommando at håndtere og anvise skibe med behov for assistance til et nødområde.

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Nødområde: en havn, del af en havn eller en anden beskyttende kajplads eller ankerplads eller ethvert lukket farvand, der er udpeget eller midlertidigt udpeget til anvendelse for skibe med behov for assistance.
- 2) Skib med behov for assistance: et skib, der befinder sig i en situation, som kan medføre forlis eller fare for havmiljøet eller sejladsikkerheden uden at dette berører bestemmelserne i SAR konventionen (Den Internationale Konvention om Maritim Eftersøgning og Redning af 1979).
- 3) WGS-84: World Geodetic System fra 1984.
- 4) IMO: International Maritime Organization (Den Internationale Søfartsorganisation).

Kapitel 2

Nødområder

§ 3. De udpegede nødområder i danske farvande fremgår af bilag 1 til denne bekendtgørelse.

§ 4. By- og Landskabsstyrelsen kan efter høring foretage ændring af bilag 1.

§ 5. Søværnets Operative Kommando kan udpege og anvende midlertidige nødområder i danske farvande, hvis anvendelsen af nødområderne, som er nævnt i bilag 1, viser sig ikke at være mulig og den midlertidige udpegning er nødvendig af hensyn til at forhindre eller bekæmpe forurening af havet eller af hensyn til sejladsikkerheden.

Stk. 2. Ved udpegning og anvendelse af et midlertidigt nødområde skal Søværnets Operative Kommando sikre, at der ikke sker påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder.

---

¹ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/59/EF af 27. juni 2002 om oprettelse af et trafikovervågnings- og trafikinformationssystem for skibsfarten i Fællesskabet og om ophævelse af Rådets direktiv 93/75/EØF (EF-Tidende 2002 nr. L 208, side 10).

Kapitel 3 *Sikkerhedsstillelse*

§ 6. Følgende beføjelse i henhold til lov om beskyttelse af havmiljø udøves af Søværnets Operative Kommando:

1) Stille sikkerhed over for havne, der er udpeget som nødområde, for udgifter disse måtte afholde ved at modtage et skib med behov for assistance; § 37, stk. 4.

Kapitel 4 *Nødområdeplaner*

§ 7. By- og Landskabsstyrelsen udarbejder planer for nødområderne nævnt i bilag 1 til denne bekendtgørelse.

Stk. 2. By- og Landskabsstyrelsen iværksætter hvert år inden den 1. juli en ajourføring af nødområdeplanerne. Første ajourføring sker pr. 1. juli 2010.

Stk. 3. By- og Landskabsstyrelsen kan herudover til enhver tid iværksætte en ajourføring af nødområdeplanerne.

§ 8. Nødområdeplanerne udarbejdes på grundlag af det paradigme, der fremgår af bilag 2 til denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Nødområdeplanerne udarbejdes desuden på grundlag af IMO resolution A.949(23) om retningslinjer til nødområder for skibe med behov for assistance samt IMO Resolution A.950(23) om en Maritim Assistance Service. Resolutionerne kan findes på www.blst.dk.

Stk. 3. Nødområdeplanerne skal indeholde et beslutningsdiagram til brug for Søværnets Operative Kommandos anvisning eller afvisning af skibe, jf. bilag 3 til denne bekendtgørelse.

§ 9. En nødområdeplan kan omfatte flere nødområder.

§ 10. Inden en nødområdeplan tages i anvendelse skal udkast til planen sendes i høring hos relevante interessenter.

§ 11. Søværnets Operative Kommando skal via internettet have adgang til nødområdeplanerne.

Stk. 2. Nødområdeplanerne skal desuden offentliggøres på internettet under hensyntagen til lov om behandling af personoplysninger og anden lovgivning om følsomme oplysninger.

§ 12. Myndigheder og havnebestyrelser, der berøres af en nødområdeplan, skal af egen drift ajourføre følgende oplysninger i planen, hvis der sker ændringer

- 1) i kontaktoplysninger, herunder telefonnumre, adresser og e-mailadresser,
- 2) i eller anskaffelse af beredskabsmateriel, der er til stede i området, og
- 3) i vanddybde i havnen eller i områder, der vedligeholdes af havnen.

Stk. 2. Ajourføringen af oplysningerne skal ske via internettet.

Kapitel 5
Ikrafttræden m.v.

§ 13. Denne bekendtgørelse træder i kraft den 1. januar 2009.

Miljøministeriet, den

Følgende områder udpeges som nødområder i danske farvande:

- 1) Esbjerg havn
- 2) Thyborøn havn
- 3) Hanstholm havn
- 4) Hirtshals havn
- 5) Aalbæk bugt
- 6) Frederikshavn havn
- 7) Pakhusbugten (Anholt)
- 8) Grenaa havn
- 9) Tragten (ved Fredericia)
- 10) Kalundborg fjord
- 11) Kalundborg havn
- 12) Romsø syd
- 13) Lindholm Terminalen
- 14) Agersø Sund Nord
- 15) Langelands Bælt
- 16) Køge Flak Øst
- 17) Københavns Red
- 18) Bøtø Øst (Falster)
- 19) Vang Pier
- 20) Rønne havn
- 21) Området ud for Tejn havn

Tablet indeholdende koordinater for hvert nødområde

Nødområde	Koordinater WGS84
Esbjerg	8°23,06'E 55°29,16'N 8°27,38'E 55°29,16'N 8°27,38'E 55°27,27'N 8°23,06'E 55°27,27'N
Thyborøn Havn	8°10.22'E 56°44.6'N 8°15.68'E 56°44.6'N 8°15.68'E 56°40.45'N 8°10.21'E 56°40.45'N
Hanstholm Havn	8°34,30'E 57°07,85'N 8°36,81'E 57°07,85'N 8°36,81'E 57°06,70'N 8°34,30'E 57°06,70'N
Hirtshals Havn	9°56,00'E 57°36,60'N 9°58,95'E 57°36,60'N 9°58,95'E 57°35,28'N 9°55,98'E 57°35,28'N
Ålbæk Bugt	10°31,49'E 57°38,05'N

	10°34,16'E 57°38,05'N 10°34,16'E 57°36,81'N 10°31,49'E 57°36,81'N
Frederikshavn Havn	10°31,38'E 57°26,07'N 10°34,39'E 57°26,07'N 10°34,39'E 57°25,13'N 10°31,39'E 57°25,13'N
Anholt	11°37,12'E 56°43,06'N 11°40,73'E 56°43,06'N 11°40,73'E 56°41,90'N 11°37,12'E 56°41,90'N
Grenå Havn	10°55,16'E 56°25,67'N 10°59,43'E 56°25,67'N 10°59,43'E 56°24,09'N 10°55,17'E 56°24,09'N
Tragten Fredericia	9°49,49'E 55°36,57'N 9°54,00'E 55°36,57'N 9°54,00'E 55°35,07'N 9°49,49'E 55°35,07'N
Kalundborg Fjord	10°55,45'E 55°43,22'N 10°59,48'E 55°43,22'N 10°59,48'E 55°41,90'N 10°55,45'E 55°41,90'N
Kalundborg Havn	11°03,33'E 55°40,80'N 11°06,29'E 55°40,80'N 11°06,29'E 55°39,68'N 11°03,33'E 55°39,68'N
Romsø Syd	10°46,70'E 55°29,80'N 10°50,51'E 55°29,80'N 10°50,51'E 55°28,16'N 10°46,70'E 55°28,16'N
Lindholm Terminalen	10°50,39'E 55°18,05'N 10°54,62'E 55°18,05'N 10°54,62'E 55°16,69'N 10°50,39'E 55°16,69'N
Agersø Sund Nord	11°09,99'E 55°17,73'N 11°11,89'E 55°17,73'N 11°11,89'E 55°16,79'N 11°09,99'E 55°16,79'N
Langelandsbælt	10°47,26'E 54°49,98'N 10°49,50'E 54°49,98'N 10°49,50'E 54°47,92'N 10°47,26'E 54°47,92'N
Køge Flak Øst	12°16,25'E 55°30,24'N 12°20,78'E 55°30,24'N 12°20,78'E 55°28,61'N 12°16,25'E 55°28,61'N
Københavns Red	12°38,11'E 55°45,16'N

	12°39,15'E 55°45,16'N 12°39,15'E 55°44,43'N 12°38,11'E 55°44,43'N
Bøtø Øst Falster	11°58,62'E 54°38,14'N 12°01,97'E 54°38,14'N 12°01,97'E 54°36,16'N 11°58,62'E 54°36,16'N
Vang Pier	14°40,26'E 55°16,14'N 14°44,29'E 55°16,14'N 14°44,29'E 55°14,11'N 14°40,26'E 55°14,11'N
Rønne Havn	14°38,11'E 55°06,41'N 14°41,98'E 55°06,41'N 14°41,98'E 55°04,84'N 14°38,11'E 55°04,84'N
Tejn	14°47,89'E 55°16,99'N 14°52,09'E 55°16,99'N 14°52,09'E 55°15,39'N 14°47,89'E 55°15,39'N

Paradigme for nødområdeplaner

Nødområdeplanerne bør være tredelte:

- 1) Del I vedrører selve beslutningsprocessen, herunder inddragelse af de kompetente myndigheder og administrative forhold.
- 2) Del II indeholder udformning af den konkrete nødområdeplan for det pågældende nødområde, som indeholder de stedspecifikke forhold og krav (f.eks. miljømæssige og erhvervsmæssige forhold, krav til udstyr).
- 3) Del III er den operationelle del, som udmøntes af Søværnets Operative Kommando ved MAS'en (Maritime Assistance Service, jf. Del III) i samarbejde med skibsføreren fra skibet med behov for assistance.

Del I skal indeholde en beskrivelse af:

- Identiteten af den eller de ansvarlige myndigheder, som er ansvarlig for modtagelse og håndtering af informationer om ulykker og hændelser til søs, dvs. Søværnets Operative Kommando ved MAS'en.
- Det eller de udpegede nødområde(r), der er endeligt udpeget på grundlag af Miljøstyrelsens ”Redegørelse om udpegning af nødområder i de danske farvande, 1/2004”.
- Identiteten af den kompetente myndighed, der træffer afgørelse om tilladelse eller afvisning af adgangen til et udpeget nødområde for et skib med behov for assistance, dvs. Søværnets Operative Kommando (MAS'en).
- Procedurer for international koordinering og beslutningstagning; herunder en beskrivelse af beslutningsprocessen fra modtagelse af opkald fra et skib med behov for assistance til modtagelse/afvisning af skib i et udpeget nødområde inkl. roller og ansvarsfordeling mellem myndighed og respondenten; jævnfør beslutningsdiagrammet i bilag 3 til denne bekendtgørelse.
- Oversigt over kontaktmuligheder til relevante faglige myndigheder og fora samt internationale organisationer, som besidder særlig viden:
  - Forsvarsministeriet (SOK, Forsvarskommandoen, Beredskabsstyrelsen, Farvandsvæsenet)
  - Søfartsstyrelsen
  - Kommunalt beredskab samt kommunernes miljøvagt
  - De regionale miljøcentre

- Politiet (som formidler og koordinerer med relevante myndigheder på land i den lokale beredskabsstab)
  - Fiskeridirektoratet
  - International assistance (EMSA, OPRC, BONN-aftalen, HELCOM-aftalen, Københavnsaftalen, SWEDENGER, DENGER, EU Task Force)
- Procedurer for en eventuel sikkerhedsstillelse og ansvar for skibe med behov for assistance i et nødområde.
  - Overordnet beskrivelse af indgrebsmulighederne af og henvisning til indgrebsmuligheder over for skibe i henhold til dansk lovgivning.

Del II skal indeholde en beskrivelse af de organisatoriske og administrative forhold, de miljø- og naturmæssige aspekter og praktiske foranstaltninger, herunder handlingsplan for et nødområde. Denne del kan tage udgangspunkt i de ”gamle” beredskabsplaner”, som kommunerne har udarbejdet suppleret med oplysninger iht. IMO Res. A949(23)’s retningslinjer.

Del II indeholder en beskrivelse af:

Organisatoriske og administrative forhold

- Nødområdets organisationsplan, miljøvagt, kontaktdata.
- Regler samt ansvars- og kompetenceforhold for de implicerede parter i nødområdeplanen.
- Diagram over alarmeringsprocedure, herunder rækkefølge og form (mundtlig, telefonisk, telefax, radio, e-mail, sms etc.).
- Varslings- og afvarslingsfase (fx til lokale fiskere, vildtkonsulenter, embedslæge).
- Oversigt over mulige arbejdsopgaver (prioritering af indsatsen forskellige steder, dokumentation af beslutninger og af rekvisitioner, sikring af beviser gennem olieprøver mv. samt kontakt til forsikringsselskaber, styring af entreprenører, kontakt til affaldsmottagere) bl.a. til støtte for sammensætning af en stab (berørte kommuner, Politiet, Beredskabsstyrelsen, Søværnets Operative Kommando mv.).
- Liste over mulige lokaliteter, der vurderes egnede til at fungere som kommandostation for staben.
- Informationer om kystlinjer.
- Beskrivelse af evt. retningslinjer for koordinering af henvendelser fra private borgere og frivillige.
- Beskrivelse af retningslinjer for intern og ekstern orientering (herunder nyheds- og informationsbreve til indsatspersonellet, kontakt til borgere, presse og medier, pressemeddelelser, anvendelse af hjemmeside).

- Beskrivelse af retningslinjer for anvendelse af civile til sanering af kysten.
- Beskrivelse af retningslinjer for opdatering af planen.
- Beskrivelse af retningslinjer for beredskabsøvelser og uddannelse.
- Eventuel katastrofehjælpsplan samt evakueringsfaciliteter.
- Beskrivelse af tilvejebringelse af en eventuel sikkerhedsstillelse i forhold til havne, der er udpeget som nødområder.

Miljø- og naturmæssige aspekter

- Beskrivelse af nødområdets miljø- og naturmæssige karakter, herunder følsomme habitater og arter (f.eks. i forbindelse med udpegede miljøområder: RAMSAR og NATURA2000, fiskeri- og off-shore aktiviteter samt rekreative områder og turisme).
- Konsekvensanalyse for nødområdet, herunder en beskrivelse af om adgangen til nødområdet er placeret i natur eller miljøfølsomt område. Det undersøges om området kan blive påvirket af en mulig forurening. Desuden beskrives forudsigelige konsekvenser af forskellige opstillede scenarier med hensyn til sikkerhed af personer og forurening, ildebrand, toksiske og eksplosive risici. Analysen bør også indeholde eventuelle miljøkonsekvenser for nabolandene.
- Beskrivelse af havets tilstand og vejrforhold (fremherskende vindforhold, beskyttelse mod stærk vind og ”oprørt” hav, tidevand og tidevandstrømme). Informationerne indhentes hos DMI og/eller Farvandsvæsenet.
- Dybdemåling (minimum og maksimum vanddybder samt vanddybden på adgangsvandvejen, den maksimale tilladte dybdegang på skibet). Informationerne indhentes eventuelt hos Farvandsvæsenet.
- Maksimum længde på de skibe der kan komme ind i nødområdet.
- Bundforhold (hård/blød bund, sandet samt muligheden for at grundstøde et fartøj i tilflugtsstedet). Informationerne indhentes eventuelt hos Farvandsvæsenet.
- Årstidseffekter inklusiv muligt isdække.
- Lokale meteorologiske statistikker og antallet af dage, hvor nødområdet er ikke-operationelt eller utilgængeligt. Informationerne indhentes eventuelt hos DMI.
- Kort over nødområdet der viser:
  - o badestrande
  - o fredede arealer
  - o offentligt ejede arealer
  - o adgangsveje til stranden

- områder for vandindvinding (eventuelt med angivelse af grundvandsstrømning)
- områder for indtagelse af kølevand til fx industrivirksomheder,
- den nærmeste afstand til industriområder
- marinaer
- andre arealer, der skal tages særligt hensyn til, herunder fx øvrige rekreative områder samt områder for fugle- og fiskeyngel samt heder, strandenge, søer, moser og vandløb i henhold til naturfredningslovens § 43.
- områder til midlertidig deponering af opsamlet olie

Praktiske foranstaltninger og handlingsplan

- Præcis beskrivelse af nødområdets udstrækning samt ”hjørnekoordinater” (længde/bredde) for området. Hvis nødområdet er en cirkel skal centerposition (længde/bredde) på området samt radius (sømil) oplyses.
- Beskrivelse af ressourcerne og faciliteter til rådighed til bistand, bjærgningsaktioner og forureningsbekæmpelse i nødområdet:
  - Oversigter over materiel til bekæmpelse af olie- og kemikalieforurening på vand og sanering af kyster i tilfælde af kraftigt vejrlig [skal der være mulighed for sikker bjærgning og transport med pram],
  - Brandslukningskapacitet og assistance;
  - Godkendte forbrændingsanlæg og modtagestationer for skadelige og farligt gods, egnede rensepladser for forurenede materiel,
  - Nærliggende slæbebåde, evt. havneslæbebåde (antal og pæletræk), specialfartøjer og luftfartøjer og andre nødvendige midler for at udføre de nødvendige operationer eller som kan tilvejebringe den nødvendige assistance,
  - Faciliteter, så som pumper, brandslanger, pramme og flydespærringer,
  - Udbedringsfaciliteter, så som værfter, værksteder, flydekraner, slæbebåde, pramme,
  - Dykkerassistance.
- Beskrivelse af retningslinjer for opsamling og bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald mv., herunder hvor og hvorledes depoter kan etableres, jf. kommunernes strandsaneringsplaner;
- Beskrivelse af retningslinjer for logføring (hændelses- og rekvisitionsregister), daglige situationsrapporter og sikring af dokumentation;
- Beskrivelse af ankerplads i nødområdet og fortøjningsmuligheder i havne, der er udpeget som nødområde;
- Beskrivelse af operationelle forhold, specielt i tilfældet af en havn, herunder obligatorisk lodsning (tilgængelighed af lodser);
- Beskrivelse af transport af materiel og personer fra land og ud til et nødområde på søterritoriet.

- Information om kontaktmuligheder til redere, agenter klassifikationselskaber, forsikringselskaber m.v. som vil kunne vejlede i forhold omkring blandt andet stabilisering, forebyggelse af forurening og bjærgning af et fartøj.
  - Indhentning af oplysninger om farligt gods samt bunkers om bord. Risikovurdering af eventuelt ombordværende farligt gods. Plan for prøvetagning (i tilfælde af oprydning/strandrensning er det politiets ansvar at sikre beviser til brug for senere retsforfølgelse).
  - Lægtring af fartøjer i et nødområde på søterritoriet.
  - Oplysning om ekstern kraftforsyning.
  - Risikovurdering af eventuelle reparationsarbejder om bord på et fartøj.
  - Beskrivelse af evt. handlingsplan i tilfælde af forlis i et nødområde.
  - Beskrivelse af evt. plan for miljøovervågning for de berørte områder.
  - Beskrivelse af evt. plan for evt. fiskeforbud/badeforbud.
  - Beskrivelse af begrænsninger for nødområdet eller nødområderne samt alternativer:
    - F.eks. i tilfælde af kraftigt vejrlig skal der være mulighed for sikker bjærgning og transport med pram.
    - Navigationsmæssige karakteristika, herunder: tilstrækkeligt med plads til at manøvrere et skib uden fremdrivningskraft, som bliver assisteret af slæbebåde.
    - Maksimum længde på det skib, der kan komme ind i nødområdet.
    - Risiko for et strandet skib, som kan spærre sejlrenden, adgangsvejen eller andres skibsnavigation, samt risikoen for forstyrrelser af havnens drift (sejlrende, kaj, udstyr, andre installationer).
    - Tilladelse som brug af nødområde eller nødområdehavn, såfremt der kan forekomme udslip af giftige gasser, fare for eksplosion etc.
    - Hvilke nødområder der er midlertidigt lukkede pga. f.eks. yngletider, fugletræk mm.
-

Del III

Søværnets Operative Kommandos (MAS - Maritime Assistance Services) samarbejde med skibsføreren fra et skib, som har behov for assistance

MAS er en integreret del af Søværnets Operative Kommando og fungerer på døgnbasis som et centralt maritimt kontaktpunkt for skibsfarten i og omkring de danske farvande. Det er den danske MAS, som skal anvise/afvise et nødområde og være kontaktpunkt for skibe med behov for assistance.

Til vurdering af hvilket nødområde, som vil være mest velegnet for et sådant skib, har MAS behov for oplysninger om skibets situation, vejrforhold samt det pågældende nødområdes status, her tænkes på om området kan modtage skibe med en potentielt forureningsrisiko (allerede har lækage) eller udelukkende må benyttes til skibe uden forurenings potentiale (mindre reparationer)

Følgende oplysninger er relevante for vurderingen:

- Skibets identitet (navn, kaldesignal, IMO nummer m.m.)
- Skibets position.
- Skibets dimensionelle begrænsninger, såsom længde, bredde og dybdegang, sødygtigheden af skib, specielt opdrift, stabilitet.
- Havariets omfang (f.eks. slagside, hul i skroget, vandindtrængen, lækage).
- Fremdriftsmidler og effektgenerering, bow thruster/ stern thruster). Evt. begrænsninger på maskineriet pga. havari.
- Skibets styreegenskaber efter evt. havari.
- Tilstand, mængde og beskaffenhed af lasten, specielt farligt gods (her ønskes UN nummer, mængde samt placeringen af det farlige gods oplyst).
- Afstand og estimeret transit tid til nødområde.
- Mængden af ombordværende olie samt placeringen af denne olie.
- Sikkerheden for de ombordværende, herunder antallet på mandskab og/eller bjærgere og andet personale om bord samt en vurdering af menneskelige faktorer (f.eks. træthed/udmattelse).
- Eventuel forurening (eller potentiel forurening) forårsaget af skibet; herunder i transitområdet/ adgangsvejen tæt på nødområdet eller i nærområde, som kan blive truet af forurening fra et indkommet nødstedt skib.

- Trusler for almenhedens sikkerhed, herunder hvad den tætteste afstand er til større befolkningskoncentrationer.
- Det pågældende skibs forsikringsforhold.
- Såfremt skibet er forsikret, assurandørens navn, og grænsen for det gyldige ansvar.
- Aftale mellem skibsføreren og skibets ejer/reder angående MAS'ens forslag om at fortsætte eller sejle til nødområde.
- Tilvejebringelse af en eventuel sikkerhedsstillelse i forhold til havne, der er udpeget som nødområde.
- Information om evt. kommerciel bjærgningskontrakt underskrevet mellem skibsføreren eller skibets ejer/reder.
- Informationer om skibsførers og/eller bjærgers planer;

Skibsføreren

Skibsføreren af et skib har i medfør af bekendtgørelse om indberetning i henhold til lov om beskyttelse af havmiljøet pligt til at orientere Søværnets Operative Kommando (MAS) om ulykker eller andre hændelser til søs samt de nærmere omstændigheder herved. Skibsføreren har desuden pligt til at give supplerende oplysninger, som bidrager til at give myndigheden et overblik over situationen. Skibsføreren skal desuden generelt informere Søværnets Operative Kommando (MAS) såfremt, der observeres forurenende udslip på havoverfladen.

Følgende oplysninger herudover er relevante for skibsføreren at oplyse til MAS:

- Hvilken form for assistance, der eventuelt ønskes.
- Hvorvidt der ønskes henvisning til nødområde.

Skibsføreren skal samarbejde med eventuelle bjærgningsfartøjer.

Skibsføreren skal samarbejde med de ansvarlige myndigheder med det formål at mindske følgerne af en ulykke eller hændelse til søs.

Skibsføreren skal afdække behovet for assistance overfor Søværnets Operative Kommando (MAS), bl.a. ved at gennemføre en risikovurdering, der indeholder elementerne som angivet under MAS.

